

eller skulde Regeringen beslutte sig til at føre en anden Politik, at gaa sine egne Veje, saa vil den selvfølgelig finde os som Modstandere. Rigtigt er det udtryk af Socialdemokraterne, at der i det radikale Venstres og i Socialdemokratiets Programmer er udtrykt saa mange fælles Maal og udformet saa mange fælles Opgaver, at der ogsaa derpaa kan føres en demokratisk Fællespolitik. Og skulde Venstre efter at have afsluttet sin Tænkning udforme sit Program saaledes, at der ligesom før i deres og vort Program er mange fælles Opgaver og fælles Synspunkter, ja, saa bliver der jo Mulighed for, at den demokratiske Politik kan føres paa et bredere Grundlag. Den nuværende Regerings Politik vil være afgørende for vor Stilling, alene dens Politik, og derfor siger jeg, idet jeg ønsker Regeringen alt muligt Held til at føre en demokratisk Samfundspolitik, nu som i Sommer, at dens Skæbne ligger i dens egen Haand.

Schmidt: Maa jeg tage som Udgangspunkt, at der samtidig med Begyndelsen af denne Rigsdagssamling stedfinder Forhandling angaaende Skolespørgsmaalet paa begge Sider af Grænsen mellem danske og tyske delegerede. Jeg ønsker ikke at forstyrre Forhandlingernes Gang ved Udtalelser her fra denne Talerstol, ej heller at paavirke dem. Tværtimod ønsker jeg at kunne tjene dem, og jeg mener, jeg kan det, saa vidt som jeg fastslaar Enigheden, der eksisterer paa begge Sider om, at en Afspænding var ønskelig paa begge Sider af Grænsen. Hvorledes den kan naas, er der sagtens forskellige Meninger om, maaske endog forskellige principielle Anskuelser om; men det er alligevel ikke udelukket, at den kan naas, og jeg haaber, man kan naa et Stykke videre frem i den Retning.

Jeg fra min Side ønsker derfor ikke i Dag at præcisere nærmere det, jeg holder for paakrævet, men vil dog tillige bemærke, at jeg heller ikke ønsker at prisgive noget af det, som jeg før har kaldt en Fordring fra det tyske Mindretals Side. Jeg vil jo senere faa Lejlighed til at udvikle det udførligere, maaske ogsaa supplere det til nogen Sider. Jeg vil i Dag kun sige saa meget: Et nationalt Mindretal maa efter min Mening have Lov til at ordne sine kulturelle Forhold paa egen Haand. Det staar for mig som en Livets Ret, der vil sætte sig igennem i Tidens Løb og vil være af stor Betydning baade for Forholdet Danmark—Tyskland og ogsaa for de europæiske Forhold helt igennem; det er ikke bundet til disse Forhandlinger, der føres i disse samme

Dage, men det er en Udvikling, der maaske bruger længere Tid.

Det betyder for mig ikke, at det nationale Mindretal, jeg tilhører, ønsker at være en Stat indenfor Staten, som det ofte er blevet sagt, men vel, at vi vil være et Led i Staten, der udøver visse Funktioner i Staten, som kun vi kan udøve. Jeg vil dog gerne tilføje, at jeg paa ingen Maade ønsker at udelukke, at to Folkekulturer befrugter hinanden; tværtimod, jeg mener, at den Vej, som jeg altid har anbefalet, er den bedste for at kunne tilvejebringe en saadan Befrugtning, fordi den i det størst mulige Omfang udelukker Rivninger. For at klare Situationen ogsaa til en anden Side vil jeg gerne sige, at jeg personlig har aldrig holdt det for en nødvendig Forudsætning for at virkeliggøre disse Tanker at anlægge et nationalt Kataster, som der ogsaa ofte er talt om; men de Herrer ved jo, at jeg altid har knyttet min Fordring nøje til de Former, den danske Forfatning byder, kun at jeg har ønsket at udvide og omforme dem efter de nye Forhold, som jo Tilstedeværelsen af et nationalt Mindretal betyder.

Det mest karakteristiske Præg, som dette Finanslovsforslag, der er fremlagt her i Tinget, bærer, er vel dets nøje Sammenknytning med et Afrustningsforslag af temmelig omvæltende Art. Jeg vil gerne have Lov til med Formandens Tilladelse at knytte nogle Bemærkninger dertil; det er et Moment, der ogsaa har sin Betydning i Forholdet Danmark—Tyskland, men langt ud over dette har en vis europæisk Betydning. Og det er netop ved Finansloven, man har Lejlighed til at komme ind paa disse vanskelige Spørgsmaal.

Afrustningstanken, eller lad mig maaske sige Afrustningen selv, saaledes som den praktiseres, er jo nøje knyttet til Versailles-traktaten; og den Maade, hvorpaa den er blevet praktiseret indtil den Dag i Dag, er af en meget ejendommelig Art. Man har afvæbnet Tyskland paa en Maade, der er enestaaende i Verdenshistorien, og man er besluttet paa nu med Folkeforbundets Hjælp at bringe Tyskland under vedvarende ydmygende Kontrol. Samtidig er det en Kendsgerning, at de Stater, der omgiver Tyskland, har forøget deres Rustninger og delvis har ladet dem betale af det afrustedes Tyskland selv. Det er en saa ejendommelig Maade at praktisere Afrustningstanken, at man ikke kan kalde den ærlig. Naar nu det herskende Parti her i Landet fremlægger et Afrustningsforslag af den Art, som De kender det, saa anser jeg det for det første ærlige